

Innst. 175 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:59 S (2015–2016)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Åsmund Aukrust, Eirin Sund, Abid Q. Raja, Ola Elvestuen, Heikki Eidsvoll Holmås, Bård Vegar Solhjell og Rasmus Hansson om utvidelse av nasjonalparkplanen og prosess for å opprette nasjonalpark i Østmarka og på Preikestolen

Til Stortinget

Bakgrunn

Følgende forslag fremmes i representantforslaget:

«Stortinget ber regjeringen starte et arbeid med utvidelse av nasjonalparkplanen fra 1993, blant annet med siktemål om å opprette nasjonalpark Østmarka og nasjonalpark Preikestolen, og legge sak fram for Stortinget om dette.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ferhat Güven, Are Helseth, Per Rune Henriksen, Anna Ljunggren og Terje Aasland, fra Høyre, Tina Bru, Odd Henriksen, Eirik Milde og Torhild Aarbergstøten, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen og Øyvind Korsberg, fra Kristelig Folkeparti, Steinar Reiten, fra Senterpartiet, Marit Arnstad, fra Venstre, lederen Ola Elvestuen, fra Sosialistisk Venstreparti, Heikki Eidsvoll Holmås, og fra

Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til Representantforslag 59 S (2015–2016) der forslagsstillerne foreslår: «Stortinget ber regjeringen starte et arbeid med utvidelse av nasjonalparkplanen fra 1993, blant annet med siktemål om å opprette nasjonalpark Østmarka og nasjonalpark Preikestolen, og legge sak fram for Stortinget om dette.»

Komiteen vil peke på at forslaget har tre elementer: et forslag om en utvidelse av nasjonalparkplanen, et forslag om å opprette nasjonalpark Preikestolen, samt et forslag om å opprette en nasjonalpark Østmarka.

Utvidelse av nasjonalparkplan

Komiteen viser til at St.meld. nr. 62 (1991–1992) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge, ga rammer for både nye og utvidelser av eksisterende nasjonalparker. Denne ble vedtatt av Stortinget i 1993 og er i all hovedsak fullført.

Komiteen vil understreke at det er bred oppslutning om Norges nasjonalparker, og at det fortsatt pågår prosesser med utvidelse av eksisterende nasjonalparker og opprettelse av nye.

Komiteen peker på at vern av naturområder i Norge er del av en internasjonal innsats for å verne om arter og økosystemer. Verneområdene kan ses som en felles nasjonal arv som er opprettet for å sikre et representativt utvalg av naturtyper for ettertiden.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne understreker at naturen og økosystemene er under press både i Norge og i resten av verden. Påvirkningene på naturmiljøet skjer i et tempo som langt overgår natur-

lig dynamikk. FNs miljøprogram har estimert at det hver dag forsvinner mellom 150 og 200 arter på verdensbasis. Bare på Norsk rødliste (2015) er nesten 2 355 arter truet.

Disse medlemmer anerkjenner at de største truslene mot naturmangfoldet i Norge er at leveområder for dyr og planter blir ødelagt og oppdelt gjennom ulike former for arealinngrep. Nasjonalparker og andre naturvernområder sikrer sårbare og truede naturtyper, og de bevarer områder av internasjonal, nasjonal og regional verdi.

Disse medlemmer peker på at hvis man tar utgangspunkt i at hele Norge en gang var uberørt av mennesker, var halvparten av denne urørte naturen borte i år 1900. I 1948 var andelen inngrepsfri natur redusert til 34 pst., mens det i dag bare er litt over 10 pst. igjen av det som en gang var.

Disse medlemmer peker på en evaluering av alle verneområdene i Fastlands-Norge utført av Norsk institutt for naturforskning (NINA Rapport 535 – 2010), som fastslår at de viktigste områdene for naturmangfold i for liten grad er sikret gjennom vern. Rapporten fastslår at det er stort behov for supplering av dagens verneområder som kan sikre viktige forekomster av naturtyper og arter. Dette gjelder særlig vern i skog og i havet.

Komiteen viser til at Stortinget i forbindelse med behandling av Innst. 294 S (2015–2016) vedtok følgende:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en plan for marine verneområder og komme tilbake til Stortinget med en sak om dette.»

Komiteen vil også vise til komiteens merknader i Innst. 294 S (2015–2016), der komiteen slår fast følgende:

«Komiteen viser til at nasjonalparkene skal sikre at et representativt utvalg av store, verdifulle naturområder uten større tekniske inngrep blir bevart for framtida, at dagens nasjonalparker ikke sikrer et representativt utvalg av norsk natur, og at nye nasjonalparker er nødvendig, blant annet i kystnatur og større, sammenhengende områder med barskog i lavlandet.»

Komiteen viser også til Innst. 294 S (2015–2016), der Stortinget vedtok følgende:

«Stortinget ber regjeringen så raskt som mulig fatte vedtak i sakene om nasjonalparkene Jomfruland, Raet, vurdere vernevedtaket knyttet til Lofotodden og varsle Stortinget om dette på en egnet måte.»

Komiteen viser til rask oppfølging av vedtaket om opprettelse av nasjonalparkene Jomfruland og

Raet. Komiteen avventer vernevedtaket knyttet til Lofotodden nasjonalpark.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, viser til sitt forslag i Innst. 294 S (2015–2016):

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en supplerende nasjonalparkplan innen 2020, med forslag til nye nasjonalparker som kan sikre at et representativt utvalg av norsk natur blir vernet som nasjonalparker.»

Flertallet mener det fortsatt er nødvendig med en slik supplerende nasjonalparkplan, og fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en supplerende nasjonalparkplan innen 2020, som kan sikre at et representativt utvalg av norsk natur blir vernet som nasjonalparker.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Senterpartiet viser til at det er vernet betydelige arealer i Norge, og at regjeringen i Meld. St. 14 (2015–2016) Natur for livet, varslet at nytt vern bør skje gjennom et fylkesvis, supplerende arbeid.

Disse medlemmer mener at nasjonalparkene bidrar positivt til å ta vare på naturverdier, men at en viktig forutsetning er lokale initiativ og lokal forankring. Disse medlemmer mener det må foreligge lokal politisk enighet fra alle berørte kommuner, og at de faglige kriteriene for vern skal være oppfylt før man går videre med planer om nye nasjonalparker.

Komiteen viser til at nasjonalparkene er et viktig reisemål for turisme i og til Norge. Komiteen mener at et miljøtilpasset og bærekraftig reiseliv kan bidra til å øke bruken av verneområdene og nasjonalparkene og dermed øke den regionale verdiskapingen. Det er viktig at reiselivsnæringen legger til rette for en bærekraftig turisme, og formidler et reiseliv som ikke forringer naturverdiene.

Komiteen mener det er viktig å synliggjøre potensialet for økt bærekraftig bruk av nasjonalparkene og hvordan dette kan skje uten at natur og kulturhistoriske verdier blir ødelagt. Komiteen mener at nasjonalparkene og verdifulle naturområder skal ivaretas og forvaltes slik at de fortsatt vil være en kilde til friluftsliv, rekreasjon og natur- og kulturopplevelser. Samtidig kan disse naturressursene gi grunnlag for sysselsetting og bærekraftig verdiskaping i lokalsamfunnene, og i denne sammenhengen spiller

nasjonalparksentrene en viktig rolle i formidlingen av kunnskap om natur.

Komiteens medlemmer fra Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne mener en ny nasjonalparkplan bør ha ambisjoner om å etablere en rekke nye nasjonalparker i Norge for å sikre et representativt vern.

Disse medlemmer mener også at det er behov for utvidelser av flere av de eksisterende nasjonalparkene. Områdene som grenser til de eksisterende nasjonalparkene har ofte stor betydning for de samlede natur- og opplevelseskvalitetene i området.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at et eksempel på dette er Jotunheimen nasjonalpark, der flere tilgrensende områder med store naturverdier bør sikres for fremtiden. I forslag til revidert forvaltningsplan for Jotunheimen nasjonalpark og Utladalen landskapsvernområde fra 2008 står det for eksempel:

«Før Jotunheimen nasjonalpark vart oppretta var det fleire grenseforslag. Dei grensene som vart vedtekte fekk fleire stader ei uheldig utforming i høve til naturkvalitetane. Dette skuldast i første rekkje eigedomstilhøva og utbyggingar/inngrep som hadde skjedd før vernet vart vedteke. Det har gått kring 25 år sidan verneområda vart oppretta, noko som har gjeve meir erfaring og kunnskap om områda. Dette kan, vurdert ut i frå naturvernomsyn, gje grunnlag for grenseendringar/grensejusteringar.»

Disse medlemmer viser til at et annet eksempel på en mulig utvidelse er Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Det har også vært diskusjoner om noen av Norges største landskapsvernområder, som Setesdal Vesthei og Trollheimen, burde fått status som nasjonalpark. Disse medlemmer mener at områder som Etnefjellene, Sunnmørsalpene og Pasvik er noen av områdene der muligheten for utvidelser eller nye nasjonalparker bør vurderes. Disse medlemmer mener også at Norge bør trappe opp innsatsen med å sikre sammenhengende urørte villmarksområder på tvers av grensene mellom Norge, Sverige og Finland.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag.

«Stortinget ber regjeringen i en ny nasjonalparkplan foreta en gjennomgang av alle Norges nasjonalparker med sikte på å utvide parkene med nye verdifulle naturområder som grenser til nasjonalparken.»

Disse medlemmer vil understreke at det er dramatisk at Norge ennå ikke har en nasjonalpark som gir et representativt vern av lavereliggende barskog. Disse medlemmer peker på at dette kanskje er den naturtypen, ved siden av de kystnære farvannene, som brukes av flest mennesker til friluftsliv og naturopplevelser. Disse medlemmer mener en nasjonalpark i Østmarka vil være avgjørende for å avhjelpe dette, men mener samtidig at det bør jobbes systematisk for å peke ut flere større sammenhengende områder med lavereliggende barskog som kan oppfylle kriteriene for nasjonalparker.

Disse medlemmer mener restaurering av natur og artsrike økosystemer i større grad bør tas i bruk som et virkemiddel for å sikre at fremtidige generasjoner kan oppleve større sammenhengende intakte områder av alle viktige norske naturtyper.

Lofotodden

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, viser til at regjeringspartiene ønsker å legge vekt på kommunenes oppslutning om nasjonalparkplaner. I den anledning viser flertallet til arbeidet med ny Lofotodden nasjonalpark. Forslaget til nasjonalpark har full oppslutning blant berørte kommuner. Flertallet vil derfor be regjeringen innen revidert nasjonalbudsjett fatte vedtak om nasjonalpark knyttet til Lofotodden og rapportere om saken til Stortinget.

Flertallet viser til at den foreslåtte nasjonalparken omfatter et større naturområde på Moskenesøya med nasjonal verdi. Det særpregede og unike landskapet er det som først og fremst kjennetegner området. Landskapet er preget av smale, høye tinderekker omgitt av åpne havområder og dype fjorder. Flertallet understreker at området også har store verdier knyttet til naturtyper som kulturmarkseng, boreal hei og sanddyner. Langs yttersiden av Lofotodden er det flere viktige hekkeområder for sjøfugl. Lofotodden har også en lang kulturhistorie med spor etter bosetting helt tilbake til steinalderen.

Nasjonalpark Preikestolen

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, peker på at Rogaland er et av de fire fylkene som ikke har nasjonalpark. Flertallet viser til forslagene om en nasjonalpark Preikestolen omfattende områder i de tre kommunene Strand, Hjelmeland og Forsand. Preikestolen er en av de mest besøkte turistattraksjonene i naturen som kan nås til fots. Flertallet vil peke på at området rundt Preikestolen har innslag av uberørt natur som innehar både betydelige landskapsverdier

og naturverdier. Fylkesmannen i Rogaland har slått fast at det er grunnlag for å gjøre området til nasjonalpark. Det er betydelig politisk uenighet om forslaget og ikke enighet blant kommunene som omfattes av forslaget. Den foreslåtte nasjonalparken omfatter både offentlig og privat grunn.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en utredning med sikte på å opprette en nasjonalpark Preikestolen.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Senterpartiet viser til at alle tre kommunene – Strand, Hjelmeland og Forsand – som vil bli berørt av ny nasjonalpark på Preikestolen og området rundt, har negative vedtak eller har uttalt seg negativt til opprettelsen av en ny nasjonalpark. Disse medlemmer har merket seg den betydelige motstanden mot en ny nasjonalpark lokalt, og mener derfor det ikke er grunn til å gå videre med en utredning med sikte på å opprette nasjonalpark Preikestolen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er i utgangspunktet positiv til forslaget om nasjonalpark ved Preikestolen. Dette medlem mener imidlertid dette bør belyses i forbindelse med en supplerende nasjonalparkplan.

Nasjonalpark Østmarka

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, viser til at Oslo kommune har jobbet lenge for en nasjonalpark Østmarka. Tidligere forslag fra 2013 baserte seg på både privat og offentlig grunn i Østmarka, i kommunene sør og øst i Oslo-området. Forslaget møtte betydelig motstand. Oslo kommune justerte derfor sitt forslag til nasjonalpark med fremlegg i 2016 – med forslag om at en nasjonalpark kun skal omfatte Oslo kommunes grunn i Enebakk og eventuelle andre grunneiere med tilgrensende områder som ønsker å bli en del av nasjonalparken.

Flertallet viser til at det nye nasjonalparkområdet har fått støtte fra alle omkringliggende kommuner. Ski kommune har i tillegg vedtak om å innlemme sin kommunale skog i en eventuell fremtidig nasjonalpark. Enebakk kommune, hvor Oslo kommunes aktuelle eiendom ligger, har derimot gått imot forslaget om en nasjonalpark.

Flertallet viser til at det omsøkte området i Østmarka inneholder betydelige natur- og landskapsverdier. Østmarkas indre deler har det største gjenværende inngrepsfrie området på Sør-Østlandet, og har også mye gammel og eldre skog. I det offentlig eide området som tilbys for vern i Oslo og Ski, er det registrert nærmere 30 viktige naturtyper. Flertallet understreker at ingen andre skogsområder i Oslomarka eller på Sør-Østlandet har tilsvarende kombinasjon av størrelse og naturkvaliteter.

Flertallet viser til Stortingets vedtak i forbindelse med behandling av Innst. 294 S (2015–2016):

«Stortinget ber regjeringen sette et mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 pst. av skogarealet.»

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, understreker at en nasjonalpark Østmarka ville gi et betydelig bidrag til vern av produktiv skog i Østlandsområdet.

Dette flertallet peker på at dersom Oslo kommune ikke får gehør for å opprette nasjonalpark i området, vil Oslo kommune på egen hånd vurdere å søke om frivillig vern av området etter naturmangfoldloven eller etter markaloven § 11 på grunn av eksisterende natur- og landskapsverdier. Et slikt vern gir ikke den samme tiltrekkende statusen overfor turister og reiseliv i Enebakk og Ski som et vern som nasjonalpark gjør. Et slikt frivillig vern vil heller ikke gi forpliktelser om statlig bidrag til nasjonalparksenter.

Dette flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre en utredning med sikte på å opprette en nasjonalpark Østmarka basert på grunneiernes ønsker.»

Dette flertallet viser til at det er både fastboende og ca. 90 hytter i tillegg til et par serverings- og overnattingssteder i området som er foreslått som nasjonalpark i Østmarka. Dette flertallet mener det er viktig at disse sikres fortsatt mulighet til å bruke eiendommene i Østmarka i forbindelse med opprettelse av nasjonalparken, og mener at deres rettigheter bør videreføres slik de er fastsatt og praktiseres etter markaloven.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har merket seg at Oslo kommune og flere andre kommuner i de berørte områdene er positive til en nasjonalpark i Østmarka. Disse medlemmer viser til at en tidligere og mer

omfattende plan for nasjonalpark i området møtte betydelig motstand og ble avvist.

Disse medlemmer har merket seg at Oslo kommune er grunneier i et stort område i Enebakk kommune som er foreslått som en del av den nye nasjonalparken. Disse medlemmer har merket seg at kommunestyret i Enebakk kommune så sent som i desember 2016 fattet et vedtak med stort flertall imot opprettelsen av en nasjonalpark i områdene innenfor egen kommune.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Senterpartiet legger til grunn at det må være lokal enighet, ikke bare blant grunneiere, men også berørte kommuner, og ser derfor ingen grunn til å gå videre med en utredning med sikte på opprettelse av nasjonalpark Østmarka.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti er i utgangspunktet positiv til forslaget om nasjonalpark i Østmarka. Dette medlem mener imidlertid dette bør belyses i forbindelse med en supplerende nasjonalparkplan.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til spørsmålet om nasjonalparker ved Preikestolen og i Østmarka i sammenheng med en supplerende nasjonalparkplan.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil vise til at det allerede er vernet betydelige areal i Norge, og anser det ikke som nødvendig med omfattende nytt vern. Dette medlem vil også understreke at i de tilfeller det kan være aktuelt med vern, må det kreves lokal enighet om dette. Dette medlem viser til at Enebakk kommune, hvor det aktuelle området ligger, har gått imot forslaget. I Østmarka finnes det allerede to områder som er vernet som naturreservat, og det aktuelle området ligger innenfor markagrensa og er ivaretatt gjennom bestemmelsene i markaloven. Dette medlem mener på denne bakgrunn at det ikke er behov eller grunnlag for vern, og vil gå imot forslaget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, viser til klima- og miljøministerens brev til komiteen 18. mars 2016, der regjeringen fastslår at den ønsker å legge vekt på de fylkesvise gjennomgangene før det konkluderes med utvidelse av eksisterende eller nye nasjonalparker:

«I tillegg er det behov for en begrenset supple-

ring med vern av naturtyper som i dag er mangelfullt dekket. Dette gjelder særlig i lavereliggende områder. Regjeringen foreslår derfor i Meld. St.14 (2015-2016) å starte et fylkesvis, supplerende arbeid med vern.»

Flertallet ber regjeringen legge stor vekt på fylkenes samt kommunenes syn ved vurdering av en slik supplerer.

Komiteens medlemmer fra Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne mener det er viktig å ta hensyn til innvendingene fra Enebakk kommune i en prosess for å utrede mulighetene for Nasjonalpark i Oslo kommunes eiendom i Enebakk.

Disse medlemmer peker på at en eventuell nasjonalpark etter naturmangfoldloven § 35 i Østmarka vil ha som mål å ivareta et større sammenhengende økosystem i Østmarkas skog. Et delmål for et vern er etter disse medlemmers oppfatning å ivareta muligheten for friluftsliv i tråd med naturmangfoldloven § 33 bokstav c.

Disse medlemmer viser til at Enebakk har det aktuelle området som et sentralt utfluktsområde. Det er derfor etter disse medlemmers oppfatning viktig at en forskrift for en eventuell nasjonalpark i Østmarka tar høyde for tilrettelegging for friluftsliv og sikrer nødvendig tilgjengelighet.

Disse medlemmer viser til at Enebakk kommune har området i Østmarka som vannkilde. Det er viktig at en prosess for å utrede nasjonalpark utreder hvordan en forskrift kan utformes som sikrer Enebakk nødvendig vanntilførsel.

Disse medlemmer viser til at det er både fastboende og ca. 90 hytter i tillegg til et par serverings- og overnattingssteder i området som er foreslått som nasjonalpark i Østmarka. Disse medlemmer mener det er viktig at disse sikres fortsatt mulighet til å bruke eiendommene i Østmarka i forbindelse med opprettelse av nasjonalparken, og mener at deres rettigheter bør videreføres slik de er fastsatt og praktiseres etter markaloven.

Disse medlemmer viser til at Enebakk kommune er bekymret for en byråkratisering av forvaltningen av Østmarka med flere forskjellige nivåer av vern, naturreservat etter naturmangfoldloven § 37, vern etter markaloven og vern som nasjonalpark etter naturmangfoldloven § 35, samt unødvendig mange forvaltningsorganer. Disse medlemmer mener det er viktig at det sikres et enkelt og oversiktlig vern og forvaltning av områdene. Disse medlemmer ber om at det vurderes om en slik forenkling kan oppnås ved at Markarådet også kan ha en tilsvarende eller liknende rolle for en eventuell nasjonalpark.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til spørsmålet om nasjonalparker ved Preikestolen og i Østmarka i sammenheng med en supplerende nasjonalparkplan.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen i en ny nasjonalparkplan foreta en gjennomgang av alle Norges nasjonalparker med sikte på å utvide parkene med nye verdifulle naturområder som grenser til nasjonalparken.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding vedtak I fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteens tilråding vedtak II og III fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Venstre, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en supplerende nasjonalparkplan innen 2020, som kan sikre at et representativt utvalg av norsk natur blir vernet som nasjonalparker.

II

Stortinget ber regjeringen gjennomføre en utredning med sikte på å opprette en nasjonalpark Preikestolen.

III

Stortinget ber Regjeringen gjennomføre en utredning med sikte på å opprette en nasjonalpark Østmarka basert på grunneiernes ønsker.

IV

Dokument 8:59 S (2015–2016) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Åsmund Aukrust, Eirin Sund, Abid Q. Raja, Ola Elvestuen, Heikki Eidsvoll Holmås, Bård Vegar Solhjell og Rasmus Hansson om utvidelse av nasjonalparkplanen og prosess for å opprette nasjonalpark i Østmarka og på Preikestolen – vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 9. februar 2017

Ola Elvestuen

leder

Heikki Eidsvoll Holmås

ordfører

VEDLEGG**Brev fra Klima- og miljødepartementet v/statsråd Vidar Helgesen til energi- og miljøkomiteen, datert 18. mars 2016****Representantforslag 59 S (2015-2016) om utvidelse av nasjonalparkplanen og prosess for å opprette nasjonalpark i Østmarka og på Preikestolen - fra stortingsrepresentantene Åsmund Aukrust, Eirin Sund, Abid Q. Raja, Ola Elvestuen, Heikki Holmås, Bård Vegar Solhjell og Rasmus Hansson**

Jeg viser til brev fra Energi- og miljøkomiteen av 11. mars 2016 vedrørende representantforslag 59 S (2015-2016)/dokument 8:59 S fra stortingsrepresentantene Åsmund Aukrust, Eirin Sund, Abid Q. Raja, Ola Elvestuen, Heikki Holmås, Bård Vegar Solhjell og Rasmus Hansson om utvidelse av nasjonalparkplanen og opprettelse av nasjonalpark i Østmarka og på Preikestolen.

Det fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen starte arbeid med utvidelse av nasjonalparkplanen fra 1993, blant annet med siktemål om å opprette nasjonalpark Østmarka og nasjonalpark Preikestolen, og legge sak fram for Stortinget om dette.»

Jeg viser til at regjeringen har lagt fram *Meld.St.14 (2015-2016) Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold*. Denne ligger til behandling i Stortinget.

I denne stortingsmeldingen presenterer regjeringen blant annet sin politikk om framtidig områdevern etter naturmangfoldloven kap V.

Det er vernet betydelige arealer i Norge. Regjeringen varsler i meldingen at det ikke er nødvendig med omfattende nytt vern, men det frivillige skogvernet skal økes og arbeidet med marint vern videreføres. I tillegg er det behov for en begrenset supplerende vern av naturtyper som i dag er mangelfullt dekket. Dette gjelder særlig i lavereliggende områder. Regjeringen foreslår derfor i *Meld.St.14 (2015-2016)* å starte et fylkesvis, supplerende arbeid med vern.

Jeg mener det er positivt når det kommer initiativ til vern fra organisasjoner, private eller fra kommuner. Det er gledelig at mange nå har sett verdien av å ha en nasjonalpark i sitt nærmiljø. Nasjonalparkene bidrar til å ta vare på naturverdiene våre i et langsiktig perspektiv, samtidig som de mange steder er viktige for friluftslivet og attraktive magneter for reiselivet. Nasjonalparker som har utgangspunkt i lokale initiativ, vil bli godt lokalt forankret. Etter min vurdering er dette avgjørende for å sikre en bærekraftig og god forvaltning av området i et generasjonsperspektiv.

Regjeringen mener at en forutsetning for å gå videre med initiativ til opprettelse av nasjonalparker, er at det foreligger lokal politisk enighet om forslaget i de berørte kommunene, og at forslaget oppfyller de faglige kriteriene til vern. At forslaget tilfredsstiller naturmangfoldlovens krav til nasjonalparker, er viktig for at vi ikke skal svekke nasjonalparkbegrepets innhold. Det er bare de aller mest verdifulle av de nasjonale naturjuvelene våre som fortjener nasjonalparkstatus.

Eventuell oppstart av nye verneplanprosesser som følge av lokal enighet om dette, må også være forenlig med de budsjettmessige prioriteringene for områdevern.

Jeg mener det totale omfanget av nytt, supplerende vern utover skogvern og marint vern, bør sees under ett og vurderes ut fra de fylkesvise prosessene som regjeringen i *Meld.St.14 (2015-2016)* foreslår å starte opp. Jeg vil derfor se forslagene om opprettelse av nasjonalparker i Østmarka og på Preikestolen i lys av regjeringens oppfølging av meldingen.

